

REDACTIA

Strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

A Austro-Ungaria:

An 20 cor. pe 1/2

10 cor.; pe 1/4 de an

5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

la Duminecă pe an

4 coroane. —

Uniunii Românilor și

italieni pe an:

40 franci.

Copierii nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăți înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Tăria neamului.

Vestea sosită de la Sibiu, de hotărîrea Congresului național bisericesc al bisericii noastre române din țările din patrie, de a se înființa noi episcopate, ne-a umplut inimă de bucurie.

Ne-a umplut inimile de bucurie această bună veste, căci hotărîrea Congresului este o eclatantă dovadă a forței neamului nostru, o forță confidențială care în împrejurările date a pus în direcția în care trebuie să se întindă viața noastră.

Impiedecați de a lua parte la viața noastră, în lupta noastră politică contra expresiunii șoviniste reduși la speșă de a ne revedea încă odată peștele concentrate, rămasu-ne-a tenace bisericesc-cultural pentru a ne manifesta mai cu putere. Dar în afară de faptul că am fost reduși în patria noastră aproape de a nu mai putea sta pe alt teren, de cât pe terenul de libertate, și este datorită noastră ca în viitor să ne ridicăm pe acest teren să ne întindem și biserica este și astăzi, în trecut, cel mai puternic al neamului nostru; ea ne-a căluzit în trecut, ea ne duce în viitor, ea ne este singura cetate în necăleată de dușmanii neamului nostru.

O forță a fost în tot-deauna biserica și o forță este ea mai ales atunci când, biserica vie, prin glasul unanim al Congresului său ia o hotărîre de importanța aceeași despre care vorbim.

Interesul nostru și atențiunea noastră neobosită să se îndrepteze spre înălțarea și întărirea acestei sfinte instituții naționale, care roade fructuose, mănuitoare, va da. Instituirea noilor episcopate era o necesitate simțită, de care atât de bine și-a dat seamă Congresul, exprimându-se în unanimitate pentru formarea lor.

Injgheburile acestor noi centre culturale naționale-bisericești vor fi un privilegiu nemăsurat mai mare decât orice mijloc pe care instituțiile lor le vor avea, care vor forma tot atâtea centre de viață națională, se vor crea tot atâtea centre înțelegătoare cu Statul-Organic, unde se va adăpostii și unde se va dezvoltă viața noastră națională-bisericească; se vor crea tot atâtea centre care vor atrage și vor grupa în jurul lor forțe productice de ale neamului nostru.

Și dacă îndepărtați suntem încă în viața de stat, bogat teren de muncă găsim, pentru ridicare și întărirea neamului nostru, în biserica noastră națională. Prin biserica să

cultivăm și să întărim neamul nostru, să-l ridicăm la importanța ce i-s'ar conveni în această țară, să-l pregătim, să-l fortificăm, ca un căutat amic sau temut vrăjmaș să ajungă pentru aceia cari astăzi numai îndatoriri îi croiesc ear drepturilor lui și urma vor să-și oșteargă, pentru aceia cari socotesc și tratează ca străin pe român în patria sa străbună, pentru-că ține la neamul său.

Prin biserică numai se poate realiza aceasta căci biserica și credința strămoșească fac parte din sufletul românului.

Această scumpă instituție a neamului nostru să o cultivăm și să o întărim, să o înălțăm, căci înălțarea ei este înălțarea neamului, tăria ei, tăria neamului nostru.

Hotărîrea comitatului Hâromszék în privința revizuirii legii de naționalitate a găsit o simpatie primărie și aprobare din partea presei șoviniste. „Egyetértés“ laudă la loc de frunte hotărîrea „patriotică“ a Săcuzilor, „Magyar Szó“ se încearcă să deosească tenacitatea pornirii din Hâromszék, iar „Házánk“ face un întreg exercițiu de galanterii de principiu, într'un articol de fond. Peste aprecierile celor două zăre extreme putem trece cu un suris de dispreț, nu putem însă să nu ne sprijinim asupra spuselor ziarului „Házánk“ care reprezintă o grupare politică mai serioasă.

Din acest incident „Házánk“, își face următoarea profesiune de credință politică: „Să nu uite politicianii naționalităților, că ori-ce acțiune antimaghiară... apropie opinia publică maghiară de acel punct de vedere, pe care propunerea celor din Hâromszék îl exprimă clar și hotărît. Dacă curentul va fi mai puternic în opinia publică, de fapt nici guvernul nu se va pute susține de la revizuirea legii de naționalitate, în sensul punctului de vedere de stat maghiară“.

Ceia-ce va să zică: În Ungaria constituțională atunci, când minoritatea poporației noastre, Maghiarilor, vor cere să se ia majorității cetățenilor, nemaghiarilor, drepturile, forța de stat va trebui să execute dorința minorității. Aceasta însemnează „lege, drept și dreptate“ în patria noastră“.

Schässburg și Mediasch. În congreșia comitatului Târnavet-mare s'a hotărît păstrarea numelor oficiale germane ale acestor două comunități săsești, Sighișoara și Mediasch.

„Patrioții“ earășii vor țipa, că Sașii tradează, când cu atâta demnitate luptă pe toată linia pentru salvarea moștenirii lor strămoșești.

Congresul național-bisericesc.

Sibiu, 17 Octombrie 1900.

Sedința IV.

Înainte de sedința s'a ținut parastasul pentru Mitropolitul Miron, de la moartea căruia tocmai acum s'au implinit doi ani. Parastasul a fost servit de I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu, asistat de Preacuvioșii arhimandriți Filaret Musta și Dr. Pușcariu, de protopopii Papiu și Z. Boiu și de

diaconii Dr. Elie Cristea și E. Câmpean.

Toți deputații congresuali au luat parte.

A cântat corul seminarial condus de dl T. Popovici.

Sedința începe la oarele 10 sub presidenția I. P. S. Sale Mitropolitului Mețianu, asistat de episcopii surfașani.

Protopopul Pinciu, secretar, citește procesul verbal al sedinței de ieri.

Arhimandritul Pușcariu recomandă, ca în protocoalele congresuale să se tipărească întâiu referada comisiei bisericești, ca astfel să nu înceapă raportul cu detalii, ci cu o referadă a celei mai importante comisii.

Congresul decide însă, ca procesul verbal să rămână iocana fidelă a lucrurilor, așa cum s'au petrecut, în rënd cronologic, și astfel rugarea d-lui arhimandrit nu se primește.

La partea din procesul verbal unde e vorba despre alegerea dela Oradea, iau cuvântul d-nii Popovici din Șiria, Dr. N. Oncu, R. Ciorogariu, Russu Șirianu și Dr. Mihu, și — cer să se șteargă motivarea pe larg a propunerii minorității comisiei, a d-lui Preda, care ceruse anchetă.

Dl Preda zice să rămână procesul verbal cum s'a citit.

Se insistă însă pentru ștergerea cuvântului „suspect“, că adevărul un număr suspect de mic dintre preoți, au luat numai parte la alegere.

Se primește.

Dl Cosma cere și d-și o mică rectificare, care se adoptă și astfel procesul verbal se verifică.

Ordinea zilei.

Dl Cosma ar fi de părere, că deoarece dl general Seracin și-a cerut și i-s'a acordat concediu pe întreaga sesiune congresuală, să se aleagă, fie măcar ca substituit, alt membru în comisia organizatoare.

Arch. F. Musta roagă congresul să nu hotărăscă în chestie până ce Carasebeșeni nu se vor sfătui ei ce să facă.

Dr. Liviu Lemény, referent al comisiei strins bisericească, referență asupra rezolvării afacerilor discutate în această comisie.

Constată, spriginindu-se pe raportul consistorului mitropolitan, că în privința sporului numeric și a vieții morale a poporului nostru, rapoartele consistoriale ne dau o tristă iocană. Îndeosebi se sporesc căsătoriile nelegitime. Comisia propune, ca consistoarele să lucreze mai cu zel în chestia aceasta și să ceară chiar ajutorul administrației politice, prin guvern.

Se primește.

Se ia apoi spre știre, că consistorul mitrop. a intervenit în chestia regulării titlurilor între preoți și administratorii parochiali.

Comisia propune apoi și Congresul primește ca consistoarele să fie rugate a continua cu acțiunea lor întru a ridica moralul și nivelul cultural

al tinerimei ce se dedică carierei preoțești.

Citește de asemenea raportul consistorului mitropolitan privitor la Memorandul preoților militari, cari se roagă să fie considerați ca având aceleași drepturi cu preoții nostri civili. În chestia asta s'au făcut de alt-fel pașii necesari, chiar la ministerul nostru de culte, unde nu am fost însă spriginii; tot așa nu s'a obținut rezultat nici la ministerul de războiu comun.

Comisia constată din partea-i, că în timpul din urmă s'a mai ameliorat soarta preoților militari. Propune, ca consistoriul mitropolitan să continue a veni în spriginul preoților militari, când va crede oportun și despre demersurile sale să raporteze Congresului.

D-l I. Gall ia cuvântul, ca unul care a intervenit în delegații în această afacere. Declară că nu consimte cu toate vederile comisiei. Face istoricul cum s'a ajuns la ameliorarea preoților nostri militari. Dacă nu s'au sistematizat încă și protopopi și referenți gr. or. este, nu pentru-că ar lipsi bună voința ministrului, ci din cauza economiilor ce trebuie făcute. S'a ajuns însă, ca preoții nostri să fie scoși de sub jurisdicțiunea confesiunilor străine. Constată numai, că în organizarea de războiu, gr. orientali au rămas afară. Se va face însă, cu încetul, așa, ca la eas de războiu să avem și preoți și protopopi și vicari destuli. Influența catolicilor s'a mai ciuntit însă.

Ar fi de părere, ca consistorul să intervina în chestie numai decât, ear nu eum zice propunerea comisiei: „la timpul oportun“.

D-l P. Rotariu a citit Memorandul. A primit impresia, că avem de a face nu cu interese individuale, ci e vorba de un teren, unde avem de reclamat în sens de egală îndreptățire.

Primește propunerea comisiei, cu adăogirea, ca consistorul să intervina în sens de a fi recunoscuți și noi și în armată egali cu celelalte confesiuni. Și apoi să ni-se dea preoți militari potrivit numărului nostru în armată.

Vicarul Mangra arată, că comisia înadins n'a vrut să cuprindă în propunere motivări, ci acestea le-a lăsat la dispoziția consistorului mitropolitan; comisia a ținut să accentueze numai momentul etic.

Mitropolitul Mețianu zice, că situația preoților militari nu e tocmai așa grea. Cât privește acum chestia peste tot, earășii nu suntem năpăstuiți numai noi, Români gr. or., ci chiar și protestanții, cari joacă un rol destul de însemnat în istoria și viața culturală. Arată ce s'a făcut până acum pentru lecuirea rēului și la ce rezultat — nu prea îmbucurător — s'a ajuns. Să sperăm însă, după-cum ne asigură d-l Gall, că se va face mai bine în viitor.

R. Ciorogariu este de părere, ca să se intervina îndată în această chestie, pentru-că pe zi ce trece greutățile sporesc și cu cât zilele trec, cu atât alte confesiuni se folosesc de privilegii ear noi tragem scurta. Tot așa, trebuie să cerem sporirea preoților militari, mai

ales in vederea, că in miliție se face propagandă străină de biserică (socialismul, poezismul). Ilustrează cu pildă ceea-ce afirmă și arată ce rău stăm, ce puțin sunt îngrijii soldații noștri in armată din punct de vedere confesional.

DI Dr. N. Oncu nu primește concludusul comisiei, ci cere a se precisa lucrurile in sens că nu e vorba de plânsori aci, dar' ca să se rezolve o situație nefavorabilă nouă, așa cum cere dreptul nostru autonom. *Să se enunțe un postulat al bisericii noastre.*

DI S. Damian se alătură părerilor d-lor Rotariu și Oncu, scoțând in relief între altele și gravamenul, că in școala de cadeți religia se propune Românilor in limba germană.

Dr. Brădean face următoarea propunere:

1) Ca conform ritului nostru gr.-or. să se institue posturi de cantori pe lângă preoții militari, cari cantori să fie numiți din-tre preparanzii cu rangul de sublocotenent.

2) Ca să se avanseze și din preoții noștri unul la rangul de protopop.

3) Ca consistoarele să recomande la posturile vacante militare preoți căsătorii.

4) Respectarea sărbătorilor noastre.

5) Să se voteze mulțămirea protocolară II. Sale d-lor Dr. Iosif Gall, pentru bunăvoința cu care a fost in delegații față de clerul nostru militar rom. gr.-or.

P. S. Sa episcopul Goldiș se alătură propunerii d-lui Gall, mai ales că situația cere o repede leuire. Arată cum a găsit lucrurile in diecesa pe care o păstorește. A primit mai multe denunțări anonime și plânsori, că feciorii români dela miliție sunt scoși la exercițiu chiar in zile de sărbători mari. Având ocazie să vorbească cu d-l comandant al cetății, i-a adus la cunoștință cele ce aflase și P. S. Sa. Generalul comandant i-a promis, că va da ordin, ca pentru cele suferite religioase ale soldaților români să se aibă cuvenita atenție. D'atunci situația s'a și îndreptat. Intervenind acum episcopatul român gr.-or. la fofurile mai înalte, desigur că se vor mai lua măsuri, ca confesiunii noastre să i-se dea atenția pe care este in drept s'o aștepte.

P. S. Sa episcopul N. Popea spune, că a intervenit chiar la fofurile înalte pentru respectarea sărbătorilor gr.-or. române între soldații

noștri din armată. Dacă acum pe ici, pe colo totuși nu se ține socoteală de sărbătorile noastre, este pentru-că nu s'a rezolvat afacerea radical, ci numai așa accidental. Propunerea comisiei și a d-lui I. Gall tinzând la o grabnică leuire radicală, amându-le îmbinate le recomandă mărului congres.

Se cere încheierea discuției.

I-se mai acordă însă cuvântul d-lui protopop Dămian. Propune ca chestia să se trimită unei comisii.

DI Gall, ca propunător, replică cător-va dintre cei cari au vorbit. Termină precisând sensul propunerii sale, care este: *Să primim propunerea comisiei, amendată însă in sensul vorbirii d-lor Ciorogariu, a Episcopului Goldiș și a Episcopului Popea.*

DI Dr. Leményi cedează; espresia: „moment oportun“, o șterge după-cum s'a cerut de prelați.

Pusă la vot, propunerea formulată de d-l Oncu, nu se primește.

Tot așa nu se primesc amendamentele d-lor Rotariu, S. Damian și Dr. Brădean.

S'a primit deci propunerea comisiei, cu adaosul făcut de d-l Gall.

Comisia organizatoare.

Referează d-l Aug. Hamsea.

Incepe cu chestia arondărilor de protopopiate proiectate și hotărâte de Consistorul și Sinodul arhiepiscopesc. Congresul aprobă arondările.

Se desfășează deci, după cum vor ajunge vacante, protopopiile Avrig și Geoagiu. Se înființează un protopopiat in Hunedoara.

Mitropolitul dă lămuriri, că de ce și cum s'a ajuns la propunerile acestea de înăși protopopiile ce se vor desfășă.

Zice, că e mai bine să zicem că: *luăm spre știință*, ear nu că aprobăm, deoarece-ce este dreptul eparhiilor să decidă arondările.

Congresul însă, luând in vedere că și in trecut s'a zis *aprobăm*, decide să se zică și acum tot așa.

P. S. Sa Episcopul Popea face observări, zicând că imbinarea protopopiilor Chior și Solnoc este o eroare, dată fiind distanța prea mare între ele.

Comisia școlară.

Referează d-l Dr. Barcianu.

Pe baza rapoartelor celor trei consistoare, consistorul mitropolitan

in raportul său dă o icoană a stării învățământului. Cu priceperea bărbatului de școală, cu claritatea care-l caracteriză și expunând să înțeleagă toți, d-l Barcianu examinează raportul punct de punct, făcând observările sale și formulând propunerile in sensul cum s'a hotărât de comisie.

S'a oprit îndeosebi asupra *unificării planului de învățământ*, a chestiei cu grădiniile de pe lângă școală, a măsurilor ce sunt de luat, pentru-ca învățătoria să fie mai regulată și mai bine plătiți, precum a atins și chestia ca in arhiepiscopie să se facă patru cursuri teologice.

A fost ascultat cu deosebită atenție și Congresul a primit fără discuție și unanim toate câte a propus.

Ședința proximă se anunță pe mâine, la orele 10 a. m.

Vorbirea și interpelația dep. P. Cosma.

In primăvara anului 1898 ca din senin ne-a surprins o chestiune foarte pen-derosă și tot-odată in situația de atunci foarte delicată, care, precum era pusă la cale, dacă organele noastre superioare bisericești nu erau la înălțimea chemării lor și nu observau cursa, ce ni-se punea, putea aduce gimnasiul nostru din Brașov in cel mai mare pericol.

Din partea guvernului de atunci adeck s'a sculat chestiunea ajutorului, ce-l primiau școalele noastre din Brașov, începând din anul 1861 neîntrerupt, in sume la început mai mici, dar in timpul din urmă in sumă de 38,500 lei dela statul Românesc in puterea unei legi drept desdaunare pentru pierderea bunurilor și altor emolumente, ce s'avut unul din proprietarii acelor școale, biserica Sfântului Nicolae din Brașov, din vechime, in România, cari însă in urma vicisitudinilor timpurilor se pierdăse, devenind o parte din ele proprietatea statului.

Cu provocare la ordinul ministerial Nr. 559 din 1875 și la § 72 al articolului de lege XXX din 1883, ministrul de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 18 Aprilie 1893 a declarat ajutorul acesta de o subvențiune provenită dela stat străin, oprită prin amintita lege, învinuind biserica Sfântului Nicolae, că: prin primirea a ceea subvențiuni pe ascuns a pus sub influența materială a unui stat străin mai multe in-stitute de învățământ din patrie, și cu o ase-

menea influență a statului de a se în-terea guvernului reg. ung., ceea-ce se țeste pe guvern, ca față de școlile chestiune să aplice cea mai strictă cu-cuprinsă in art. de lege XXX în adeck încheierea lor.

Guvernul însă, înainte de a se de lipsă pentru executarea acestor țțiuni, voidnd a da școalelor centrale șov posibilitatea spre mai departe tență interzicând prin consistorul Brașov facultatea de a primi sub- me și sub ori-ce titlu ajutor dela sau dela domnitor străin, o provoacă plice la statul nostru pentru ajutor ma școalelor.

Acest ordin s'a publicat prin prin parlament și s'a tipărit in broș- o au in mână, prin urmare nu m- measă un lucru de natură discred- ni-am puté provoca.

Dacă lucrul ar fi fost așa, pres- presentessă in acest act, guvernul in adevăr ar fi avut drept să proce- toată rigorea legii contra școalelor din Brașov, ear școalele avimate la- tor dela biserica Sfântului Nicolae au venit necesitate sau să se desfiin- să ceasă și să primească subvenția dela stat și să tragă consecințele sute in lege și atunci pierderea ca- lui confesional și național al lor en- chestiune de timp.

Spre norocire însă lucrul n'a Pentru-că ajutorul ce-l primiau școale- tre din Brașov n'a fost de natură subvențiuni dela guvern sau dela străin, ci a fost o desdaunare din statului România pentru bunurile și o- bumente, ce le-a avut in România Sfântului Nicolae in timpuri vechi, daunare — rentă anuală, stabilită cu cu toate publicitatea in legislativa ei și introdusă in budget, o rentă, care statul Românesc nu și-a sc- nict când n'a exerciat nici un drept biserica Sfântului Nicolae și nici o- in școalele susținute de aceea.

Conștie de dreptul său, biserica tului Nicolae când a răspuns la ordi- nisterial a zis, că se supuse poruci- vernului și de-oamidată nu va cere va primi ajutorul din chestiune din- nie, declară însă că acela nu se pot- lifica de o subvențiune provenită dela- vern sau domnitor străin, interzis prin- nul ministerial Nr. 559 din 1875 și pa- de lege XXX § 72 din 1883, ci este- daunare din partea statului pentru va-

Pictură din iubire.

De Alfred de Musset

Traducere de I. C. Massim.

(Continuare.)

Pippo ar fi voit să știe, dacă necunoscuta sa era blondă sau brună. Pentru-ca să-ți faci ideile de o femeie, dacă știi că e fru- moasă, nimic nu e mai important decât să-ți cunoști culoarea părului. Pippo își închipui că necunoscuta are părul chatain, pentru-ce să-și liniștească spiritul.

Dar' rămănea acum să se hotărăască de culoarea ochilor; ar fi trebuit să-și închi- puiască negri, dacă ar fi fost brună, și al- bastri dacă ar fi fost blondă. El își închi- pul că sunt albastri ca azurul cerului, care, in momentele de pasiune ia o culoare mai pronunțată și devine închisă ca aripa cor- bului.

De abia îi apărură acești ochi frumoși, și imaginația sa îi înconjură cu o frunte albă ca săpada, și cu doi obraji roșii de culoarea persiciei. Intre acești doi obraji

el creșu că vede un nas asemenea ca acela al bustului antic numit iubirea greacă. De desupt, o gură frumoasă, nici prea mare, nici prea mică, care lăsa să treacă printre două rînduri de perle o suflare voluptoasă; in fine pe un gât alb se legăna încet, ca o floare pe tulpină, acest cap grațios și simpatie. Acestei frumoase imagini îi lipsia numai viața. „O să vie, se gândia Pippo, o să vie când se va face ziua“.

Când ciasornicul portului bătu șeese ore de dimineață, Pippo vîzî lumina lămp- pei sale devenind mai roșie. El se așeză la fereastră și începî să privească împregiu- rul său, mai liber și mai dispus decât tot- deauna. La nenumeratele biserici începî să sune Angelus; pasările, auzind băităle clo- potului, sburau către Esclavons, unde in fie- care dimineață se răspândește grău pentru ele.

Casa lui Pippo era așezată pe cheul Esclavons, nu departe de palatul Nani; in acest moment in fundul canalului intunecos strălucî o gondolă, care despica unda cu iu- țea unei săgeți. Indată gondola se oprî. O femeie mascată eși din ea și se îndreptă către cheu. Pippo se scoborî și se duse către ea. „Tu ești?“ îi zise el. Drept răspuns, ea îi luă mâna și-și urmă. Nici un servitor nu se sculase, așa că el putură merge fără să fie văzuți până in camera tinărului. Aci ea își scoase masca. Pippo recunoscu atunci, că

Dorothea nu-î înșelase, și că avea in ade- văr înaintea sa una din cele mai frumoase femei din Veneția, și din cele mai nobile, Beatrice Loredano, văduva procuratorului Donato.

V.

Ar fi cu neputință să spunem, prin cu- vinte frumusețea primelor priviri, pe cari Beatrice le arunca împregiurului ei, când își descoperi obrazul. Cu toate că era văduvă de 18 luni, ea n'avea decât 24 de ani, și faptul, pe care-î făcea, și care s'ar puté părē îndrăsnit, îl făcea acum pentru prima oară; căci desigur ea nu iubise până atunci decât pe bărbatul său. Totuși acest fapt o turbura atât de mult, că pentru-ca să nu re- nunte la el pe drum, trebuî să-și adune toate puterile, și ochii ei străluciau de iu- bire și de curaj.

Pippo o privia cu o admirație, care nu se poate descrie. In ori-ce împregiurare, nu putem vedé o femeie frumoasă fără ad- mirație și fără respect. Pippo întâlnise ade- sea pe Beatrice la plimbare și la adunările de familie. Ea era fata lui Petru Loredan, membru la consiliul celor cece, și nepoata lui Loredan, care a luat o parte activă la procesul lui Iacob Foscare. Orgoliul acestei familii era cunoscut la Veneția, și se zicea că Beatrice moștenise mândria strămoșilor săi. Ea se măritase de tinără cu procurato-

mul Marco Donato, și moartea acestuia sase liberă și stăpână pe o mare re- Taturor pretendenților săi ea le răsp- prin nepăsare. In'r'un cuvânt toată in- vorbia de caracterul său trufaș și să- Pippo era deci cu totul uimit; căci, pe parte, el nu s'ar fi gândit să cucerească Beatrice Donato, și pe de altă parte, a- mult mai frumoasă decât cum o vî- Iubirea, care știe să dea grații obrazu- lor mai urîți, își arătă puterea in acți- ment, infrumșetând astfel capul de op- naturii.

După câteva momente de tăcere, se se apropiă de Beatrice și-î luă mâna. În- încerca să-î zugrăvească uimirea sa și multumească; dar' ea nu-î răspundea și rea că nu-î ascultă. Ea era nemicală părea că nu distinge nimic, ca și cum ar fi fost un vis. El vorbi mult, fără- să se miște. Atunci se așeză lângă ea și zise:

„Mi ai trimis eri o sursutare pe un- dafir, lasă-mă dar' să-ți dau ceea-ce am- mit pe o floare mai frumoasă“.

(Va urma.)

ce le-ar trage acea biserică din bunurile și alte drepturi avute în România, la care însă nu renunță și nu va renunța niciodată, și dacă nu se va limpezi chestiunea pe cale diplomatică în timpul cel mai scurt posibil, biserică și-le va validă chiar și pe calea legii contra statului România, și speră, că din partea guvernului nostru va întâmpina tot spriginul pentru care l și roagă.

Guvernul nostru a emis o anchetă la Brașov, care în arhiva bisericii Sfântului Nicolae a studiat toate chiroavele privitoare la originea acelei rente și din raportul aceleia guvernul nostru convingându-se de adevărul celor afirmate de biserica Sfântului Nicolae, a abandonat ideea aplicării §-ului 72 din art. de lege XXX din 1883 și a pornit negocierile cu România pentru desdaunare.

Dar aceste negocieri trăgându-se prea mult, ear biserica Sfântului Nicolae temându-se, că până când pe acea cale își va vedea validat dreptul său, îi vor scada toate mijloacele de a susține școlile, în toamna anului 1898 a intentat procesul pentru în vedere, pretinzând dela statul Român deplină desdaunare prin achitarea anuală capital, care ar asigura pentru totdeauna o rentă corespunzătoare venitului ce ar aduce banurile și emolumentele pierdute. Acest proces a genat pe ambele părți, dar mai virtuos pe guvernul nostru, care voia, ca însuși să expereze desdaunarea.

Trec peste valorile, cari le-a provocat această chestiune în opinia publică și în parlamentele ambelor state, valori cunoscute membrilor luminați ai acestui congres și vin la constatarea numai rezultatul.

Este fapt, că România prin o lege dată în Ianuarie a. c. a escontontat pe biserica Sfântului Nicolae, răspunzând odată pentru totdeauna un capital, care f justificat cu 4% da anual o rentă de 38.500 lei, adică un capital de 962.500 lei pătind tot-odată și renta neridicată pe anul 1897—1898, ear biserica Sfântului Nicolae a revocat procesul.

Până aci rezultatul obținut este multumitor și atât biserica Sfântului Nicolae, cât și autoritățile ei superioare bisericești datoro mulțumiri guvernului nostru pentru va- lorul său sprigin.

Modul însă, cum se administrează ca- pitalul primit dela România, după emvin- țura mea, fără nici o necesitate, jignește dreptul autonomiei, garantat prin lege al bisericii noastre.

(Va urma).

Din România.

Rechizitorul în complotul bulgar Re- chizitorul primului procuror, atât în omorul lui Pitofski, cât și în asasinarea regretatului Mihailov și în complotul contra M. S. Re- gii României, s'a publicat.

Din tot cuprinsul rechizitorului se vede foarte de clar, că comitetul macedo-bulgar, în frunte cu Sarafoff, organizase săvârșirea numeroase crime pe pământul României în scop de a extermina pe toți aceia, de care comitetul revoluționar bulgar s'ar împedeca în realizarea planurilor zise patriotice, de a creeri Macedonia.

Nu mai încupe acum nici o îndoială, că în urma zdrobitoarelor dovezi adunate de justiția română, Sarafoff cu ai săi va trebui, încă la Sofia există justiție, să fie dați în judecată, ca culpabilii de a fi uneltit crime pe teritoriul statului român.

Stările străine au luat cunoștință acum de dovezile de culpabilitate a comitetului macedonian, dovezi adunate de justiția română și se vor convinge pe deplin, de par- tăria și de dreptatea și cum trebu- iau desat poporul român, care a păstrat o atitudine pașnică și prudentă și cum trebuie să considerat poporul bulgar, și în special gu- vernul bulgar, care departe de a da dovezi de prudentă și de lealitate, a provocat prin învinuirea-i nemulțumiri, când s'a sol darizat ca faptele criminale ale exaltatului Sarafoff.

Decretul pentru convocarea în sesiune extraordinară a Curții cu jurați din Ilfov, pentru ziua de 30 Octomvrie, cu scopul exclusiv de-a judeca procesul complotului Wjgar, a fost semnat de ministri.

Agitația producătorilor de țuică din Iuzel Marți, cu ocaziunea discuțiunei pro-

iecutului de lege asupra impositului pe țuică, pește o suită de producători de țuică din Muscel au sosit în Capitală să protesteze contra acestei legi.

Ei au trimis diferite delegațiuni pe la deosebiți reprezentanți ai națiunei și în spe- cial la d-l M. Vlăsescu și Gr. Cantacuzino, spre a-l ruga să consilieze guvernul, ca să retragă această lege, care tinde să nimicească complectamente cultura prunilor și să arunce sute de mil de oameni în ghiarele miseriei.

După aceea s'au adunat în Dealul Mitropoliei, așteptând sosirea deputaților, pe cari îi rugau să oprească votarea legii.

Producătorii de țuică sunt foarte ne- mulțumiți. Ei au plecat în județ să facă noi proteste la Senat și, când nici acolo nu vor fi ascultați, vor merge direct la Rege, ca să ceară oprirea promulgării acestei legi. Ear la urma urziet, când nici Soveranului nu i- se va înmăia inima de plângerile lor, ei au declarat și declarat că se vor opăne din răs- pateri la executarea acelei legi.

Din Bucovina.

Mișcarea electorală a Românilor.

Bărbaiți din Incredere din districtul Ră- dauului, întruniți la o consfătuire în che- stia alegerilor viitoare, se declară solidari cu partidul poporal național și recomandă de candidat pentru curia a cincia pe dl Dr. George Popovici.

În cas însă că acest candidat va fi combătut de așa numitul „comitet elector- al", atunci vor nomina din sinul partidului poporal național un candidat și pentru curia a patra.

Adunarea bărbaiților din Incredere al partidului poporal național din districtul Si- retului a luat unanim hotărîrea de a can- dida pentru curia a IV pe dl baron Eudo- xiu Hormuzachi și pentru curia a V-a pe dl Dr. George Popovici și-l roagă călduros, să primească candidatura și le transmite salu- țări și încurajări în lupta grea pentru nea- mul românesc.

Deșteptarea.

Spicouri d'n presa maghiară.

"Magyar Szó", ocupându-se de afacerea subvenției dela Brașov", ridicată în con- gresul „care pe sine se numește națio- nal român", — cum remarcă indignat sovi- nistul — găsește că I. P. S. Sa Mitropolitul și a comandat interpelarea ce i-s'a adresat de dl P. Cosma.

Poate că s'o fi gândind I. P. S. Sa, că ce bine ar fi, dacă „Magyar Szó" ar pute avea dreptate în cele ce spune.

"Egyetértés" găsește, că sunt frecări în sinul bisericii ortodoxe române, pe cari is- cusința Mitropolitului și spiritul împăciuitor al lui Al. Mocsonyi nu mai sunt în stare să le înlăture.

Nu i plac lui „Egyetértés" Aradani, cu nici un chip. Această însă nu ne împoartă cătuși de puțin. Oderun....

Din străinătate.

Evenimentele din Transvaal.

Acum se anunță, că lord Roberts va pleca în Anglia; acum dînsul își amână plecarea. Zilele trecute trebuia să meargă la Pietermaritzburg și să se întâlnească acolo cu Buller; acum, depeși spun, că visita sa în capitala Natalului a fost întârziată cu opt zile.

Plecarea solemnă a unor contingente, anunțarea că trupele din India vor începe a efectua întoarcerea lor la sfîrșitul lunii Noemvrie, dar în același timp trimiterea se- cretă de întăriri, plecarea lui Sir Alfred Milner pentru Bloemfontein și ridicarea stă- rei de asediu în unele districte din Cap; aceste contradicții, aceste desmintiri, aceste plecări false dovează, că se vrea a se crede într'o micșorare progresivă a importanței războiului, într'o pacificare gradată dar că, cu toate astea, nu se poate lua hotărîrea de-a fi prea afirmativ și că Buri sunt încă amenințatori.

„Standard" de-altmintreli resumă foarte just situațiunea astfel:

„Noutățile ce ne vin din Africa de sud nu ne dau sorții unei curînde pacificări. Ele anunță, că noi suferim adese-ori pierderi, cari pentru Buri se traduc în adevărate victorii.

Prisonierii sau desertorii ne zic în adevăr, că Buri din Nord se ascund, de- sperând de luptă și convinși de eşecul final. Dar nu trebuie să dăm mare credință

acestor povestiri făcute adese-ori într'un scop personal, de către oameni, cari caută să-și scuze slăbiciunea.

„Cât despre De Wett, nu-i nici un mo- tiv să-l credem demoralizat.

„Nu n'am putut încă lua nici unul din tunurile sale, și dacă le-a dus cu el, de si- gur că le-a dus nu pentru a nu le între- buința. S'a întrebuintat prea des cuvîntul de „demoralizat" atunci, când s'a vorbit despre Buri."

ȘOAPTE

Eloisa către Abelard.

IV.

Ce fericiți o fecioară vestală! Ea uită lumea și e de lume uitată. Inima ei e curată ca o rază de soare; dorință n'are nici impulsivită; somnul ei e liniștit și lacrimile-i sunt de fericire; șoaptele ei sunt o rugă veci- nică ce se înalță către cer. Impregiurul ei a tot o strălucire. Ingerii îi șoptesc în ureche vi- suri aurii. Pentru ea rozele raiului nu se usucă. Serafimi îi îmbată cu parfumuri; în ceriu o așteaptă inelul de logodnă și un cor de fecioare ca să-i cânte imnuri himenale. Și când harfa sună în ceriu, ea moare ca un vis...

Dar ah, cu totul altfel sunt eu, Eloisa. Alte sunt visurile mele. Când vine seara, după o zi petrecută 'n plîns și suferință, natura mi-se deșteaptă și sufletul-mi întreg zboară la tine, la tine...

O, noaptea neagră și afurisită și totuși scumpă mie!... Când te ivești, sosesc demonii cari îmi deschid întreg isvorul de iubire. Atunci eu nu văd decât pe Abelard, pe el cu tot farmecul lui și brațul meu îl înțeleg în giurul unei fantome...

Când mă deștept nu mai văd umbra lui; fantoma dispare, eu o strig pe nume, dar nu-mi aude strigarea; îmi întind brațele s'o cuprind, — dar eară fugă... Închid apoi ochii ca să mă văz odată... și ead vin desamagiriile dulci, plăcerile incipiente... Visez că suntem amândoi și trecem printr'o pustietate. Fie-care ne spunem părurile și luându-ne de mînd, plîngînd tot mergem înainte. De-odată ajungem la un pisc înalt... Tu te urci sus, sus la înălțime și de-acolo îmi faci semn să te urmez... Dar se coboară nouă... vîșlul se umple de fulgere și trîșnet... eu fip înspăimîntată... și mă tre-lesc. Toate sunt triste împregiurul meu, tristă realitate a mînistirei și tu, Abelard, ești atât de departe...

După Alex. Pope.

Noutăți

Arad, 20 Octomvrie n. 1900.

Norocul pe... Bánffy. În scurtă vreme baronul Bánffy are să fie cel mai bogat om din Țeara-Ungurească, și poate și mai și, — căci pe una din moșiile sale s'a descoperit o bogată mină de aur. Eată ce se serie în privința aceasta ziarelor maghiare: Acum o lună de zile un antreprenor de clădiri a ce- rut voie baronului Bánffy să caute peatră de var pe moșia acestuia din Gőbemester- hăza, din comitatul Turda-Arieș. Antreprenorul a dat peste bucățele de aur în mărime de un fir de linte, ceea-ce a comunicat imediat baronului Bánffy, care a și trimis un geolog din Budapesta, ca să cerceteze tere- nul. Geologul Halavács a constatat, că în fie-care majă metrică de peatră se găseșc 8—10 grame de aur. Proporția aceasta este superioară tuturor minelor din țară.

Norocul nu caută omul!

O ispravă mai nouă de-a lui Moise Boșan. Când fruntașii diecesei sunt întruniți în Congresul național bisericesc din Sibiu, taica Moisi încă nu stă neactiv. A simțit adevăr „trebuința" să-și mai arate zelul și hărnicia, ținînd ort sinod protopo- pesc. Adevăr a vrut să fină, dar n'a putut așa cum a vrut, căci din 36 membri nu s'au întrunit decât vre-o 10, — aflându-se acum o parte a membrilor la congres, ear pe alții, bagseama nefind după sprînceana sa, nici nu s'a simțit îndemnat a-l invita la sinodul său. Nu pentru aceea e legea lege, se vede, ca tocmal taica Moise să o respecte, — dar Venerabilul Consistoriu este îndatorat, să-l cerceteze neputințele și să-l curme odată volnicile!

Aniversare tristă. Alaltă-eri s'a impli- nit anul de când guvernul austriac a revocat cunoscutele ordonanțe ale lui Baden și a ridicat limba germană la rangul de limbă oficială pentru Boemia și Moravia, cu pre- terarea limbii cehe. Această tristă aniversare pentru Cehi va fi serbată în mod i- otrivit în toate orașele din țările numite.

Iarna. S'a răcit mult timpul și pe la noi; prin Ardeal însă iarna a sosit mai ales între munți. Astfel se serie din Brașov, că zilele trecute acolo au început să cadă fulgi de nea, și de muntele Postovarul e acoperit cu zăpadă. Tot asemenea se anunță și din Făgăraș, că în munții din apropierea lui ninge într'una.

Din Bulgaria. Printr'un ucaz de data 18 l. c. guvernul bulgar a sîstat atarea de asediu, ce se aplicase în mai multe districte ale țării din cauza revoltelor de țeranî în contra încasării neciuelei; ear un alt ucaz convoacă Sobrania pe ziua de 15/28 Oc- tomvrie.

Balonul contelui Zeppelin. În 17 l. c. contele Zeppelin, care de mulți ani se ocupă deja de aflarea cărmei balonului, s'a urcat pentru a patra oară cu aerostatul său. Ur- carea s'a făcut la orele 4^{1/2} după amiază dela fermul lacului din Friedrichshafen și experimentul a ținut până la 6 oare seara. S'a urcat la o înălțime de 400 metri; aici mo- toarele balonului s'au pus în mișcare și ba- lonul a pornit în contra vîntului, făcînd câte opt metri pe secundă. Cărma s'a dovedit deci bună și practică, astfel că mulțimea de public, între cari și familia regală din Würt- temberga și mulți oameni de specialitate, au felicitat pe contele pentru buna reușită a balonului său, care stă azi foarte mult apropiat de problema grea în rezolvarea chestiei cu aflarea cărmei. Balonul s'a co- bortit apoi lin de tot și rezultatul e anun- țat în toată presa din lume.

Atragem atențiuneana publi- cului asupra inseratului de pe pagina din urmă al dlui Em. Manno Zissy, negustor de cereale etc. în Budape- sta, bun Român originar din Macedo- nia, și-l recomandăm călduros, ca pe un întreprinzător conștientios și vred- nic de tot spriginul publicului.

De necrezut! Mî de mulțumiri și scri- sorii de recunoștință adeveresc, că „Fluidul Elsa" de Feller s'a dovedit ca cel mai bun la toate boalele, chiar și la acelea, unde alte medicamente nu vindecă. Cu deosebire vindecă frigurile, podagra, reuma, dureri de piept, cap și de dinți, junghiuri, sgărciuri, dureri de stomach, de ochi etc., iute și la sigur. 12 flacoane costă 5 coroane franco. Singurul producător e Eugen V. Feller, far- macist în Stubica Nr. 135, comitatul Agram. La nici o familie să nu lipsească acest mij- loc excelent, examinat de oficiul sanitar și găsit de cel mai bun mijloc, pe care ori-cine de-l folosește odată, pentru efectul său din toate punctele de vedere, îl va folosi per- manent.

Orb am fost deja, și numai „Fluidul Elsa" de Feller mi-a salvat lumina ochilor", — scrie Szűcs Péter din Budapesta Felső- rakpart 9.

Ultime știri.

Noul cancelar german.

Berlin, 19 Octomvrie. Noul can- celar al imperiului german, contele Bü- low, în noul post a fost salutat, între cei dintîiu, de Majestatea Sa Monarchul nostru.

Din China.

Londra, 19 Octomvrie. Se con- firmă știrea lansată, că prințul Puciuin, presumpțivul moștenitor al tronului chinez, fiul prințului Tuan, — a mu- rit.

În același timp se anunță, că prințul Li-Hung-Ciang a fost degradat, pentru-că a predat Paotingfu.

Editor: Aurel Popovici Bareianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an . . . . . Cor. 20.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 10.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 5.—
Pe o lună . . . . . „ 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine a4 foii de zi, plus un adaus poporal de le pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“.

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe chărți geografice. Întocmit pentru clasele III. IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia „Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă.	Cărți, Broșuri.	Ori-ce tipărituri.
Invitări la nuntă.	Anunțuri funebre, etc.	

Cele mai moderate preturi!!

Em. Manno-Zissy

neguțătorie de produse și comisiune în Budapesta
Petőfi-tér 3.

In vederea recoltelor recente, îmi iau voe a-mi oferi serviciile mele la bursa de cereale domnilor economi, cari voesc a-și dirige afacerile lor de vânzare aici în cereale ca:

grâu, orz, ovės, cucuruz, rapiță etc.

Lucres de mai mulți ani la bursa de cereale de aici cu succes, servesc onorațiilor mei comitenți de tot solid și efin.

Rog deci, ca cu ori-ce întrebare în astfel de afaceri să se adreseze la mine direct, în limba română, pe cari le voi rezolva întotdeauna prompt.

Cu distincă stimă;

Em. Manno-Zissy

Budapesta, Petőfi-tér nr. 3.

483 1-3

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“
următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice — — — — —	—	70 „
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul — — — — —	—	1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	—	2.— „
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	—	80 „
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	—	2.— „
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	—	4.— „
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. — — — — —	—	2,50 „
8.) „Războiul pentru neatârnat“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului — — — — —	—	1,20 „
— — — — —	—	1,60 „
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția — — — — —	—	1.— „
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	—	1.— „
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	—	3,60 „
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	—	1,60 „
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. — — — — —	—	5.— „
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	—	1,50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	—	1,20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Ștefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.